

Nr 162.

Av herr **Ingvarson m. fl.**, om skrivelse till Kungl. Maj:t angående inrättande av ett statens tryckeri.

Vid 1913 års riksdag framförde undertecknade i motion till riksdagens andra kammare förslag om utredning rörande inrättande av ett statens eget tryckeri. Förslaget avlogs emellertid, med 87 röster mot 84 för bifall. Av den stora minoriteten, liksom däraf, att den främsta invändningen mot förslaget, inrättande av en statens tryckeriexpedition, förfallit, hade man anledning tro, att tanken framdeles skulle vinna större förståelse, varför motionen åter framfördes vid 1914 års första riksdag, då den emellertid icke hann behandlas.

Åtskilligt av vad som senare inträffat har styrkt oss i övertygelsen om ett dylikt tryckeris behövlighet och vi få därför härmed åter bringa frågan under riksdagens prövning.

Rörande den allmänna motiveringen för förslaget hänvisa vi till motion nr 277 i andra kammaren vid 1914 års första riksdag. I övrigt vilja vi endast tillägga ett par synpunkter som synas oss förtjäna beaktande.

En av de väsentligare invändningarna mot förslaget har varit, att under riksdagstiden skulle ett dylikt statstryckeri bli överhopat av arbete, medan däremot arbetsbrist kunde befaras uppstå mellan riksdagarna. Vi ha redan i föregående års motion, liksom i debatten härom i andra kammaren 1913, besvarat denna invändning, men vilja nu därtill fästa uppmärksamheten på, att sedan dess har den allmänna pensionsförsäkringen tillkommit, varför behovet av blankéttryck, som kan utföras när som helst under året, väsentligt ökats. Detta tryck levereras nu av enskilt tryckeri till ett pris, som, enligt oss tillhandakomna uppgifter, är synnerligen högt.

Även de olika kommunernas till stor del enhetliga tryck av längder och blanketter är mycket omfattande, men går nu till enskilda tryckerier. Behovet av tryck, icke minst sådant som kan utföras vid vilken tid på året som helst för statens olika verk, liksom för övriga samhällsorganisa-

tioner, är numera så stort, att ett statstryckeri förvisso skulle få fullt upp att uträtta även mellan riksdagarna. I övrigt blir det ju en kommande utrednings sak att uppvisa, hur denna sida av saken bäst skall ordnas.

En annan synpunkt tränger sig emellertid i förgrunden genom senare tidens händelser. Om det olyckliga inträffat, att vårt land indragits i kriget, och större delen av i Stockholm bosatta typografer liksom deras kolleger på andra orter blivit mobiliserade, hur skulle då vare sig riksdagen eller statsförvaltningen fått sitt under dessa förhållanden än mera än eljest betydelsefulla tryck utfört? Genom att befria en del av de enskilda tryckeriernas personal från mobilisering, kan man ju invända! Men dels är det omtvistat i vad mån en dylik utväg är att rekommendera, dels ha senare tidens händelser tillräckligt tydligt visat, hur betydelsefullt det är att staten i kritiska situationer kan lita till egna resurser. Och från denna regel utgör statens tryck icke något undantag.

Även av ekonomiska skäl är förslaget, som också framhållits i föregående motioner, nog så betydelsefullt. Nära två miljoner kronor årligen torde statens tryck numera kosta, en summa som är onödigt hög. Men så länge hundratals olika personer, verk och myndigheter skola beställa var och en efter sitt huvud och på alla möjliga större och mindre enskilda tryckerier, kunna dessa höga kostnader icke undvikas. Om någonstades är planlösheten satt i system i fråga om statens tryck, och kostnaderna bli därefter. Tiderna äro dock ej sådana, att staten har råd att onödigtvis slösa med tillgångarna, varför alla utvägar att nedbringa kostnaderna böra anlitas. Att inrättandet av ett statstryckeri kommer att bl. a. verka i denna riktning, lär icke kunna förnekas.

Vi tillåta oss sålunda att i samhällets eget intresse hemställa,

att riksdagen ville i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla, att Kungl. Maj:t måtte låta verkställa utredning rörande inrättande av ett statens tryckeri för utförande av i första rummet statens eget tryck samt för riksdagen framlägga de förslag, var till utredningen kan giva anledning.

Stockholm den 5 februari 1915.

J. A. Ingvarson.

F. W. Thorsson.

V. Rydén.

Nils Persson.

Viktor Larsson.

E. Palmstierna.

Bernh. Eriksson.

R. Sandler.

Sven Persson.